

LIETUVOS RESPUBLIKOS
VIEŠŪJŲ PIRKIMŲ ĮSTATYMO NR. I-1491 2, 8, 19, 20, 21, 28, 29, 41, 42, 44, 45, 46, 52,
55, 58, 64, 71, 72, 77, 79, 83, 86, 91, 92, 95, 97, 101 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR
100 STRAIPSNIO PRIPAŽINIMO NETEKUSIU GALIOS ĮSTATYMO IR LIETUVOS
RESPUBLIKOS PIRKIMŲ, ATLIEKAMŲ VANDENTVARKOS, ENERGETIKOS,
TRANSPORTO AR PAŠTO PASLAUGŲ SRITIES PERKANČIŪJŲ SUBJEKTŲ,
ĮSTATYMO NR. XIII-328 2, 31, 32, 33, 41, 49, 54, 55, 57, 58, 63, 64, 68, 73, 79, 80, 85, 87,
91, 94, 99, 100, 101, 103, 107 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR 106 STRAIPSNIO
PRIPAŽINIMO NETEKUSIU GALIOS ĮSTATYMO PROJEKTŲ AIŠKINAMASIS
RAŠTAS

1. Įstatymų projektų rengimą paskatinusios priežastys, parengtų projektų tikslai ir uždaviniai

Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo Nr. I-1491 2, 8, 19, 20, 21, 28, 29, 41, 42, 44, 45, 46, 52, 55, 58, 64, 71, 72, 77, 79, 83, 86, 91, 92, 95, 97, 101 straipsnių pakeitimo ir 100 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas (toliau – Įstatymo projektas) ir Lietuvos Respublikos pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srities perkančiųjų subjektų, įstatymo Nr. XIII-328 2, 31, 32, 33, 41, 49, 54, 55, 57, 58, 63, 64, 68, 73, 79, 80, 85, 87, 91, 94, 99, 100, 101, 103, 107 straipsnių pakeitimo ir 106 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas (toliau – Projektas) (toliau kartu – Įstatymų projektai) parengti siekiant suderinti 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2014/24/ES dėl viešųjų pirkimų, kuria panaikinama Direktyva 2004/18/EB (toliau – Direktyva 2014/24/ES) ir 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2014/25/ES dėl subjektų, vykdančių veiklą vandens, energetikos, transporto ir pašto paslaugų sektoriuose, vykdomų pirkimų, kuria panaikinama Direktyva 2014/17/EB (toliau – Direktyva 2014/25/ES), nuostatas. Taip pat Įstatymų projektais įgyvendinamos 2018 m. gegužės 4 d. valstybinio audito ataskaitoje Nr. VA-2018-P-900-1-4 „Viešųjų pirkimų sistemos funkcionavimas“ nustatytos rekomendacijos, kuriomis siūloma supaprastinti nacionalinį viešųjų pirkimų teisinį reguliavimą ir įvertinti vidaus kontrolės sistemą viešųjų pirkimų srityje. Ekonomikos ir inovacijų ministerija, siekdama įvertinti poreikį keisti viešųjų pirkimų reguliavimą, organizavo grupines (su didelėmis ir mažomis perkančiosiomis organizacijomis, tiekėjais, 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos įgyvendinančiomis institucijomis) diskusijas, kuriose svarstyti viešųjų pirkimų supaprastinimo ir vidaus kontrolės klausimai. Įvertinus išsakytus pasiūlymus ir įvardytus sunkumus, siūlomos viešuosius pirkimus supaprastinančios ir vidaus kontrolę stiprinančios nuostatos.

2. Įstatymų projektų iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai

Įstatymų projektų iniciatorė – Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerija. Įstatymų projektus parengė Ekonomikos ir inovacijų ministerijos Viešųjų pirkimų politikos skyriaus (vedėja – Aurelija Ylė, tel. 8 706 64 834, el. p. aurelija.yle@eimin.lt) patarėja Dovilė Šacikauskė, tel. 8 706 64 606, el. p. dovile.sacikauske@eimin.lt.

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami įstatymų projektuose aptarti teisiniai santykiai

Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo (toliau – Įstatymas) 8 straipsnio 2 dalies 3 punkte nustatyta, kad perkančiosios organizacijos, teikiančios Lietuvos Respublikos pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srities perkančiųjų subjektų,

įstatymo Nr. XIII-328 (toliau – KS įstatymas) 10 straipsnio 2 dalies 1 punkte nurodytas pašto paslaugas, pirkimams, reikalingiems pašto mokes ženklių ir filatelines gaminių leidybos paslaugoms teikti, gali netaikyti Įstatymo reikalavimų.

Įstatyme (KS įstatyme) nustatyta pareiga, išskyrus tam tikrus atvejus, perkančiosioms organizacijoms pirkimo procedūroms atlikti sudaryti viešojo pirkimo komisiją (toliau – Komisija). Komisija gali būti nesudaroma mažos vertės pirkimų procedūroms, pagal preliminariąją sutartį atliekamoms atnaujinto tiekėjų varžymosi procedūroms, dinaminės pirkimo sistemos pagrindu atliekamo kiekvieno konkretaus pirkimo procedūroms atlikti.

Pagal Įstatymo 72 straipsnio 3 dalį (KS įstatymo 80 straipsnio 2 dalį), perkančioji organizacija, vykdydama supaprastintus pirkimus, socialinių ir kitų specialiųjų paslaugų tarptautinius pirkimus ar tarptautinius pirkimus, kai pirkimą neišvengiamai būtina atlikti itin skubiai, neskelbiamų derybų būdu gali nesilaikyti neskelbiamų derybų etapams taikomų ir kitų pirkimo procedūroms bei pirkimo sutarties turiniui nustatytų reikalavimų.

Įstatymo 20 straipsnio 4 dalyje (KS įstatymo 32 straipsnio 4 dalyje) įtvirtinta teisė suinteresuotiems dalyviams ne vėliau kaip praėjus 6 mėnesiams nuo pirkimo sutarties sudarymo prašyti perkančiosios organizacijos supažindinti juos su laimėjusio tiekėjo pasiūlymu ar paraiška. Pažymėtina, kad siekiant skaidrumo ir viešumo viešuosiuose pirkimuose, Įstatymo 86 straipsnio 9 dalyje (KS įstatymo 94 straipsnio 9 dalyje) įtvirtinta pareiga perkančiosioms organizacijoms Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje (toliau – CPVIS) skelbti laimėjusio dalyvio pasiūlymą, sudarytą pirkimo sutartį, preliminariąją sutartį ir šių sutarčių pakeitimus. Vienas iš atvejų, kai minėtas reikalavimas nėra taikomas, – laimėjusio dalyvio pasiūlymui, kai pasiūlymas pateikiamas žodžiu, arba sudarytai pirkimo sutarčiai, kai pirkimo sutartis sudaroma žodžiu.

Įstatymo 21 straipsnyje (KS įstatymo 33 straipsnyje) įtvirtinta pareiga perkančiosioms organizacijoms reikalauti, kad jos ar pagalbinės pirkimų veiklos paslaugų teikėjo darbuotojai, pirkimo iniciatoriai, Komisijos nariai ar ekspertai, stebėtojai pirkimo procedūrose dalyvautų ar su pirkimu susijusius sprendimus priimtų tik prieš tai pasirašę konfidencialumo pasižadėjimą ir Viešųjų pirkimų tarnybos kartu su Vyriausiąja tarnybinės etikos komisija nustatytos formos nešališkumo deklaraciją. Tuo tarpu Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymas nustato pareigą perkančiosios organizacijos ar perkančiojo subjekto vadovams, pirkimų komisijų nariams, vadovo paskirtiems atlikti supaprastintus pirkimus asmenims, atliekamų pirkimų procedūrose dalyvaujantiems ekspertams, pirkimo iniciatoriams deklaruoti privačius interesus pateikiant privačių interesų deklaraciją.

Įstatymo 28 straipsnyje nustatyta pareiga tarptautinį pirkimą skaidyti į dalis. Šios pareigos gali būti nesilaikoma, jeigu perkančioji organizacija pirkimo dokumentuose pagrindžia, kad dėl to sumažėtų tiekėjų konkurencija, pirkimo sutarties vykdymas taptų per daug brangus ar sudėtingas techniniu požiūriu, skirtingų pirkimo objekto dalių įgyvendinimas būtų glaudžiai susijęs ir dėl to perkančiajai organizacijai atsirastų būtinybė koordinuoti šių dalių tiekėjus ir tai keltų riziką netinkamai įvykdyti pirkimo sutartį, ar nurodo kitas pagrįstas aplinkybes, dėl kurių netikslinga pirkimo objektą skaidyti į dalis.

Įstatymo 29 straipsnis (KS įstatymo 41 straipsnis) reglamentuoja pirkimo procedūrų pradžią ir pabaigą. Minėto straipsnio 2 dalyje išvardyti atvejai, kada perkančioji organizacija nutraukia pirkimo procedūras. Be nurodytų atvejų, perkančioji organizacija iki pirkimo sutarties sudarymo taip pat gali savo iniciatyva nutraukti pradėtas pirkimo procedūras, jeigu atsirado aplinkybių, kurių nebuvo galima numatyti, ir privalo tai padaryti, jeigu buvo pažeisti viešųjų pirkimų principai ir atitinkamos padėties negalima ištaisyti.

Įstatymo 41 straipsnis (KS įstatymo 54 straipsnis) suteikia teisę perkančiajai organizacijai pirkimo procedūrų metu prašyti tiekėjų pratęsti pasiūlymų galiojimą iki konkrečiai nurodyto termino.

Įstatymo 42 straipsnio 1 dalyje (KS įstatymo 55 straipsnio 1 dalyje) nustatyta, kad perkančioji organizacija darbų tarptautinių pirkimų atveju privalo, o kitų pirkimų atveju gali reikalauti, kad tiekėjas pateiktų pasiūlymo galiojimo užtikrinimą.

Įstatymo 44 straipsnio 9 dalis (KS įstatymo 57 straipsnio 9 dali) nustato pareigą Komisijai susipažinimo su paraiškėmis ar pasiūlymais procedūros rezultatus įforminti protokolu. Prievolės pildyti protokolą nėra, jeigu su paraiškėmis ar pasiūlymais susipažįstama naudojantis centrinės perkančiosios organizacijos siūlomomis elektroninėmis priemonėmis.

Įstatymo 46 straipsnyje įtvirtinta, kada perkančioji organizacija pašalina arba gali pašalinti tiekėją iš pirkimo procedūros. Šio straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad už įsipareigojimų, susijusių su mokesčių, įskaitant socialinio draudimo įmokas, mokėjimu, nevykdymą tiekėjas iš pirkimo procedūros pašalinamas, jeigu perkančioji organizacija sužino, kad tiekėjas už tai nuteistas arba turi kitų įrodymų apie šių įsipareigojimų nevykdymą. Minėtoje dalyje įtvirtintos ir sąlygos, kurioms esant tiekėjas yra laikomas neskolingų (pavyzdžiui, kai įsiskolinimo suma neviršija 50 Eur).

Įstatymo 46 straipsnio 4 dalyje taip pat nustatyta, koks pažeidimas laikomas rimtu profesiniu pažeidimu, kurį padarius tiekėjas visais atvejais šalinamas iš pirkimo procedūros, o 6 dalyje – gali būti šalinamas iš pirkimo procedūros, kai perkančioji organizacija tokį pašalinimo pagrindą nustatė pirkimo dokumentuose. Padarius rimtą profesinį pažeidimą tiekėjas viešuosiuose pirkimuose negali dalyvauti nuo 1 iki 3 metų, priklausomai nuo padaryto pažeidimo pobūdžio. Pavyzdžiui, jei už pažeidimo padarymą yra taikoma administracinė atsakomybė, tiekėjas pirkimuose negali dalyvauti vienerius metus nuo sprendimo, kuriuo buvo paskirta sankcija, įsiteisėjimo dienos. Jei tiekėjas pažeidė draudimą sudaryti draudžiamą susitarimą, kaip jis apibrėžtas Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatyme, pirkimuose jis negali dalyvauti ne mažiau kaip 3 metus nuo sprendimo paskirti ekonominę sankciją įsiteisėjimo dienos.

Įstatymo 46 straipsnio 4 dalies 4 punkte nustatyta, kad perkančioji organizacija pašalina tiekėją iš pirkimo procedūros, jeigu jis pirkimo procedūrų metu nuslėpė informaciją ar pateikė melagingą informaciją apie atitiktį nustatytiems reikalavimams. Šiuo pagrindu tiekėjas iš pirkimo procedūros taip pat šalinamas, jei per pastaruosius vienerius metus nuslėpė informaciją ar buvo priimtas ir įsiteisėjęs teismo sprendimas dėl tiekėjo pašalinimo iš pirkimo procedūros.

Įstatymo 46 straipsnio 4 dalies 6 punkte nustatyta, kad perkančioji organizacija pašalina tiekėją iš pirkimo procedūros, jeigu jis yra neįvykęs pirkimo sutarties ar netinkamai ją įvykdyęs ir tai buvo esminis pirkimo sutarties pažeidimas, dėl kurio per pastaruosius 3 metus buvo nutraukta sutartis arba buvo priimtas ir įsiteisėjęs teismo sprendimas, kuriuo tenkinamas reikalavimas atlyginti nuostolius, patirtus dėl to, kad tiekėjas sutartyje nustatytą esminę sutarties sąlygą vykdė su dideliais arba nuolatiniiais trūkumais, ar buvo priimtas perkančiosios organizacijos sprendimas, kad tiekėjas sutartyje nustatytą esminę sutarties sąlygą vykdė su dideliais arba nuolatiniiais trūkumais ir dėl to buvo pritaikyta sutartyje nustatyta sankcija. Pažymėtina, kad perkančioji organizacija informaciją apie tokius tiekėjus, taip pat apie tiekėjus, pateikusius melagingą informaciją, skelbia CVPIS.

Įstatymas (KS įstatymas) numato galimybę perkančiosioms organizacijoms prašyti tiekėjo patikslinti, papildyti ar paaiškinti pateiktą pasiūlymą, ištaisyti aritmetines klaidas. Pažymėtina, kad tikslinat pasiūlymą negali būti keičiama pateikto pasiūlymo esmė, t. y. negalima leisti daryti tokių pakeitimų, dėl kurių pirkimo dokumentų reikalavimų neatitinkantis pasiūlymas taptų atitinkantis

pirkimo dokumentų reikalavimus. Taip pat negali būti keičiama susipažinimo su pasiūlymais metu užfiksuota kaina ar sąnaudos.

Įstatymo III skyriuje (KS įstatymo III skyriuje) įtvirtinti pirkimų būdai, kuriais perkančioji organizacija gali įsigyti prekių, paslaugų ar darbų. Vienas iš būdų – skelbiamos derybos..

Perkančioji organizacija įprastiems pirkimams, kurių charakteristikos yra rinkoje visuotinai žinomos ir atitinka perkančiosios organizacijos nustatytus reikalavimus, gali taikyti dinaminę pirkimo sistemą. Taikydamos dinaminę pirkimų sistemą perkančiosios organizacijos gautas kandidatų paraiškas turi patikrinti per ne ilgesnį kaip 10 darbo dienų terminą. Praktikoje kyla klausimų, nuo kokio įvykio skaičiuojamas minėtas terminas (Įstatymo 79 straipsnio 5 dalis; KS įstatymo 87 straipsnio 5 dalis).

4. Kokios siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama

Dėl Įstatymo projekto 2 straipsnio. Europos Komisijos 2019 m. spalio 10 d. oficialiame pranešime dėl Europos Sąjungos teisės pažeidimo procedūros Nr. 2019/2246 dėl Direktyvų netinkamo perkėlimo į nacionalinę teisę nurodyta, kad Įstatymo nuostatos netaikomos ne tik filatelinėms paslaugoms, bet ir pašto mokos ženklų leidybos paslaugoms, todėl išimtis yra platesnė, nei leidžiama pagal Direktyvos 2014/24/ES 7 straipsnio c punktą. Pažymėtina ir tai, kad pašto mokos ženklų leidybos paslaugos ne visada gali būti priskiriamos filatelinėms paslaugoms, pavyzdžiui, jeigu pašto mokos ženklai perkami ne kolekciniais tikslais ar kaip suvenyrai, o pašto siuntoms persiųsti. Atsižvelgiant į tai, tikslinamas Įstatymo projekto 2 straipsnyje keičiamo Įstatymo 8 straipsnio 2 dalies 3 punktą – nustatoma Įstatymo taikymo išimtis tik pirkimams, reikalingiems filatelijos paslaugoms teikti.

Dėl Įstatymo projekto 3, 17, 18 straipsnių, 22 straipsnio 3 dalies ir Projekto 2, 15, 18 straipsnių, 20 straipsnio 3 dalies. Siekiant greitesnių, paprastesnių ir sklandesnių viešųjų pirkimų procedūrų, Įstatymo projekto 3 straipsnyje keičiamo Įstatymo 19 straipsnio 1 dalyje (Projekto 2 straipsnyje keičiamo KS įstatymo 31 straipsnio 1 dalyje) siūloma atsisakyti pridėtinės vertės nesukuriančių procedūrų ir nustatyti, kad Komisija gali būti nesudaroma pirkimų, atliekamų šio įstatymo 71 straipsnio 1 dalies 2 punkte nustatytu pagrindu, procedūroms (išskyrus sprendimo dėl pirkimo būdo pasirinkimo priėmimui) ar 72 straipsnio 3 dalyje nustatytais atvejais, t. y. tais atvejais, kai atliekant pirkimą nėra priimami diskutuoti sprendimai. Pažymėtina, kad kiekvienu atveju, atsižvelgusi į pirkimo pobūdį ir sudėtingumą, perkančioji organizacija turėtų įvertinti, ar tikslinga nesudaryti Komisijos. Taip pat atkreiptinas dėmesys, kad Komisija turėtų būti sudaroma sprendimui, kuriuo pasirenkamas pirkimo būdas, priimti. Skatinant perkančiąsias organizacijas siekti aplinkos apsaugos ir socialinių tikslų vykdant viešuosius pirkimus, skatinti inovacijų pasiūlą, Įstatymo projekto 3 straipsnyje keičiamo Įstatymo 19 straipsnio 3 dalyje (Projekto 2 straipsnyje keičiamo KS įstatymo 31 straipsnio 3 dalyje) siūloma papildyti, kokias papildomas žinias turėtų turėti Komisijos nariai. Įvertinus perkančiųjų organizacijų pasiūlymus dėl paprastesnio neskelbiamų derybų vykdymo, Įstatymo projekto 18 straipsnyje keičiamo Įstatymo 72 straipsnio 3 dalyje (Projekto 18 straipsnyje keičiamo KS įstatymo 80 straipsnio 2 dalyje) taip pat siūloma nustatyti galimybę vykdant neskelbiamas derybas nesilaikyti visų pirkimo dokumentams keliamų reikalavimų, nustatytų Įstatymo 35 straipsnio 2 dalyje, tais atvejais, kai Įstatymo 72 straipsnio 3 dalis nenumato galimybės netaikyti pirkimo procedūroms taikomų reikalavimų.

Perkančiosios organizacijos, pirkdamos knygas ar kitus leidinius iš leidėjų, ypač kitų valstybių leidėjų, susiduria su sunkumais vykdydamos pirkimo procedūras. Dažnu atveju tiekėjai, kuriems mažmeninė prekyba nėra pagrindinė veikla, nėra suinteresuoti rengti ir teikti pasiūlymą. Siekiant palengvinti ir sutrumpinti tokių pirkimų vykdymą, Įstatymo projekto 17 straipsnyje

keičiamo Įstatymo 71 straipsnio 6 dalį (Projekto 15 straipsnyje keičiamo KS įstatymo 79 straipsnio 6 dalį) siūloma papildyti nauju neskelbiamų derybų atveju, kai leidiniai įsigijami tiesiogiai iš leidėjų. Taip pat siūloma sudaryti dar vieną galimybę perkančiajai organizacijai vykdyti supaprastintus pirkimus neskelbiant, kai įsigijamos prekės, paslaugos ar darbai, jeigu atviram, ribotam konkursui ar skelbiamoms deryboms nepateikta paraiškų ar pasiūlymų arba visos pateiktos paraiškos ar pasiūlymai yra netinkami, o pirminės pirkimo sąlygos iš esmės nekeičiamos.

Siekiant sudaryti sąlygas perkančiosioms organizacijoms pirkimus ypatingos skubos atveju įvykdyti ir pirkimo sutartį sudaryti kaip įmanoma greičiau, Įstatymo projekto 22 straipsnio 4 dalyje keičiamo Įstatymo 86 straipsnio 8 dalį (Projekto 20 straipsnyje keičiamo KS įstatymo 94 straipsnio 8 dalį) siūloma papildyti nauju atveju, kada perkančioji organizacija gali netaikyti atidėjimo termino, t. y., kai pirkimas atliekamas šio įstatymo 72 straipsnio 3 dalyje nustatytais atvejais. Toks siūlymas atitiktų 2007 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2007/66/EB, iš dalies keičiančios Tarybos direktyvos 89/665/EEB ir 92/13/EEB dėl viešųjų sutarčių suteikimo peržiūros procedūrų veiksmingumo didinimo, 2b straipsnio a dalies nuostatas.

Dėl Įstatymo projekto 4, 15 straipsnių, 22 straipsnio 4 dalies ir Projekto 3, 13 straipsnių, 20 straipsnio 4 dalies. Siekiant lankstumo tiekėjų teisėtų interesų ginimo procese, perkančiosioms organizacijoms Įstatymo projekto 15 straipsnyje keičiamo Įstatymo 58 straipsnio 3 dalyje (Projekto 13 straipsnyje keičiamo KS įstatymo 68 straipsnio 3 dalyje) suteikiama teisė kartu su Įstatymo 58 straipsnio 1 dalyje nurodyta informacija pateikti ir laimėjusio dalyvio pasiūlymą. Tik tuo atveju, jeigu ji laimėjusio dalyvio pasiūlymo nepateikia, suinteresuotieji dalyviai gali prašyti perkančiosios organizacijos supažindinti juos su laimėjusio tiekėjo pasiūlymu iki tol, kol informacija nėra paskelbta pagal šio įstatymo 86 straipsnio 9 dalį. Siekiant tinkamai užtikrinti tiekėjų teisę ginti savo interesus, taip pat siūloma nustatyti, kad Įstatymo 102 straipsnio 1 dalyje nustatytas terminas ir atidėjimo terminas sustabdomas iki tol, kol bus pateiktas laimėjusio dalyvio pasiūlymas.

Išimtyms, kai perkančioji organizacija gali neskelbti laimėjusio dalyvio pasiūlymo, sudarytos pirkimo sutarties, preliminariosios sutarties ir šių sutarčių pakeitimų, įtvirtintos Įstatymo 86 straipsnio 9 dalyje. Pažymėtina, kad nors sudarytos pirkimo sutarties, kai pirkimo sutartis sudaroma žodžiu, skelbti nereikalaujama, tačiau laimėjusio dalyvio pasiūlymą skelbti CVPIS privaloma. Įvertinus šios nuostatos tikslingumą, kai skelbiamas tik laimėjęs pasiūlymas, o sudaryta sutartis, kai ji sudaroma žodžiu, gali būti neskelbiama, Įstatymo projekto 22 straipsnio 5 dalyje keičiamo Įstatymo 86 straipsnio 9 dalyje (Projekto 20 straipsnyje keičiamo KS įstatymo 94 straipsnio 9 dalyje) siūloma nustatyti, kad reikalavimas skelbti laimėjusio dalyvio pasiūlymą netaikomas, kai pirkimo sutartis sudaroma žodžiu.

Dėl Įstatymo projekto 5, 19 straipsnių ir Projekto 4, 14 straipsnių. Siekiant atsisakyti besidubliuojančių reikalavimų, Įstatymo projekto 5 ir 19 straipsniuose keičiamus Įstatymo 21 ir 77 straipsnius (Projekto 4 ir 14 straipsniuose keičiamus KS įstatymo 33 ir 85 straipsnius) siūloma papildyti nuostatomis, pagal kurias asmenys, dalyvaujantys pirkimo procedūrose ar priimantys su pirkimu susijusius sprendimus, galėtų neteikti nešališkumo deklaracijos, jeigu jiems pareiga deklaruoti privačius interesus nustatyta Viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatyme. Atsižvelgiant į tai, kad privačių interesų deklaracijoje nėra tiesiogiai įtvirtintos nusišalinimo pareigos, siūloma aiškiai Įstatyme įtvirtinti, kad asmenys, patekę į interesų konflikto situaciją, privalo nusišalinti nuo su atitinkamu pirkimu susijusių sprendimų rengimo, svarstymo ir priėmimo.

Dėl Įstatymo projekto 6 straipsnio. Perkančioji organizacija, vykdydama pirkimą, kurio numatoma vertė yra mažesnė nei tarptautinio pirkimo vertės riba, naudodamasi centrinės

perkančiosios organizacijos sukurta dinamine pirkimo sistema ar preliminarią sutartimi, per kurias atliekamų pirkimų verčių suma viršija tarptautinės vertės pirkimo ribas, turi jį skaidyti į dalis. Įvertinus praktines problemas, su kuriomis susiduria perkančiosios organizacijos vykdydamos tokius pirkimus, siūloma Įstatymo projekto 6 straipsnyje keičiamo Įstatymo 28 straipsnio 2 dalyje nustatyti galimybę perkančiajai organizacijai neskaidyti pirkimo objekto į dalis, kai pirkimas atliekamas naudojantis centrinės perkančiosios organizacijos sukurta dinamine pirkimo sistema ar pirkimo sutartis sudaroma preliminariosios sutarties pagrindu ir numatoma pirkimo vertė neviršija atitinkamų tarptautinio pirkimo vertės ribų.

Dėl Įstatymo projekto 7 straipsnio ir Projekto 5 straipsnio. Pažymėtina, kad Lietuvoje, kaip ir kitose Europos Sąjungos valstybėse narėse, daugėja pirkimų, kai dalyvauja tik vienas tiekėjas. Tokią situaciją lemia įvairios priežastys, tarp kurių menkas tiekėjų suinteresuotumas ar tiekėjų susitarimai. Perkančioji organizacija neturi pasirinkimo nutraukti pirkimo procedūras net ir tuo atveju, kai pradėjusi pirkimo procedūras iš tiekėjų reakcijos (įvertinusi tiekėjų susidomėjimą pirkimo dokumentais, paklausimus) gali daryti išvadą, kad pirkime nebus užtikrinta pakankama tiekėjų konkurencija. Siekiant sudaryti sąlygas didinti tiekėjų konkurenciją viešuosiuose pirkimuose, Įstatymo projekto 7 straipsnyje keičiamo Įstatymo 29 straipsnio 3 dalyje ir pildomoje 4 dalyje (Projekto 5 straipsnyje keičiamo KS įstatymo 41 straipsnio 3 dalyje ir pildomoje 4 dalyje) siūloma suteikti teisę perkančiajai organizacijai nutraukti pradėtas pirkimo procedūras, jeigu ji objektyviais duomenimis pagrindžia, kad pirkime nebus užtikrinta konkurencija. Sprendimą dėl tolesnių pirkimo procedūrų vykdymo priimtų pati perkančioji organizacija, įvertinusi rinkoje esančių tiekėjų skaičių ir realią galimybę pirkime dalyvauti daugiau tiekėjų, jei pirkimas būtų paskelbtas iš naujo. Pažymėtina, kad šiuo pagrindu pirkimo procedūros gali būti nutrauktos bet kuriuo metu, bet ne vėliau kaip iki pasiūlymų pateikimo termino pabaigos.

Dėl Įstatymo projekto 8 straipsnio ir Projekto 7 straipsnio. Teismui sustabdžius pirkimo procedūras dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo, perkančiosios organizacijos susiduria su sunkumais, kai laikinųjų apsaugos priemonių taikymo metu baigiasi pasiūlymo galiojimas. Šiuo metu Įstatyme nėra nustatyta galimybė perkančiajai organizacijai tokiu atveju prašyti tiekėjo pratęsti pasiūlymo galiojimą. Todėl atnaujinus pirkimo procedūras gali nebebūti nei vieno galiojančio pasiūlymo. Siekiant spręsti tokias situacijas ir sudaryti galimybę toliau vykdyti pirkimą, Įstatymo projekto 8 straipsnyje keičiamo Įstatymo 41 straipsnio 2 dalyje (Projekto 7 straipsnyje keičiamo KS įstatymo 54 straipsnio 2 dalyje) siūloma papildyti nuostata, pagal kurią perkančioji organizacija galėtų prašyti tiekėjų pratęsti pasiūlymų galiojimą sustabdytų pirkimo procedūrų dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo metu.

Dėl Įstatymo projekto 9 straipsnio ir Projekto 8 straipsnio. Esant sudėtingai ekonominei situacijai šalyje (pavyzdžiui, finansinė krizė, ekonomikos sąstingis ir pan.), tiekėjai susiduria su sunkumais, kai norėdami dalyvauti pirkimuose turi pateikti pasiūlymo galiojimo užtikrinimą. Tuo metu jie turi turėti papildomų lėšų, kurias galėtų įšaldyti iki pirkimo pabaigos. Dažnai tiekėjai, ypač mažos ir vidutinės įmonės, tokių papildomų lėšų neturi. Siekiant palengvinti ir paskatinti tiekėjų dalyvavimą viešuosiuose pirkimuose, Įstatymo projekto 9 straipsnyje keičiamo 42 straipsnio 1 dalyje (Projekto 8 straipsnyje keičiamo KS įstatymo 55 straipsnio 1 dalyje) siūloma nustatyti galimybę pačioms perkančiosioms organizacijoms, įvertinus pirkimo pobūdį ir svarbą, nuspręsti, ar pirkimo metu prašyti pasiūlymo galiojimo užtikrinimo.

Dėl Įstatymo projekto 10 straipsnio ir Projekto 9 straipsnio. Įvertinus tai, kad visi Komisijos veiksmai matomi elektroninių sistemų audito sekoje, o susipažinimo su paraiškomis ar pasiūlymais procedūros fiksavimas yra perteklinis procedūrinis veiksmas, Įstatymo projekto 10 straipsnyje keičiamo Įstatymo 44 straipsnio 9 dalyje (Projekto 9 straipsnyje keičiamo KS įstatymo 57

straipsnio 9 dalyje) siūloma nustatyti, kad Komisijos protokolas gali būti nepildomas, kai su paraiškomis ar pasiūlymais susipažįstama naudojantis elektroninėmis priemonėmis.

Dėl Įstatymo projekto 11, 14 straipsnių ir Projekto 10, 12 straipsnio. Ekonomikos ir inovacijų ministerijos vykdytose grupinėse diskusijose perkančiosios organizacijos pažymėjo, kad praktikoje dažnai susiduria su situacijomis, kai pasiūlyme esant netikslumų jos negali leisti tiekėjui atlikti redakcinio pobūdžio patikslinimų ar pataisymų ir pasiūlymą turi atmesti. Tokiais atvejais gali būti ne tik atmetami racionaliausi pasiūlymai, bet gali tekti pirkimą vykdyti iš naujo. Įvertinus išsakytus pastebėjimus bei siekiant supaprastinti pirkimų vykdymą, Įstatymo projekto 11 straipsnyje keičiamo Įstatymo 45 straipsnio 3 dalyje (Projekto 10 straipsnyje keičiamo KS įstatymo 58 straipsnio 5 dalyje) siūloma nustatyti galimybę tikslinti, papildyti, paaiškinti ar pateikti naujus minėtoje dalyje išvardytus dokumentus, taip pat su pirkimo objektu ar sutarties vykdymo sąlygomis susijusius dokumentus, kuriais tik patvirtinamas pasiūlyme pateiktų duomenų teisingumas, ir duomenis, kuriuose yra korektūros ir (arba) kainos ar sąnaudų apskaičiavimo klaidų. Pažymėtina, kad susipažinimo su pasiūlymais metu užfiksuota ir sutartyje ketinama nurodyti kaina ar sąnaudos, pasiūlymo techninės charakteristikos, kurios vertinamos lyginant pasiūlymus, išskyrus atvejus, kai taisoma pridėtinės vertės mokesčio apskaičiavimo klaida, negali būti keičiami tikslinant duomenis, kuriuose yra korektūros ir (arba) kainos ar sąnaudų apskaičiavimo klaidų. Atkreiptinas dėmesys, kad Įstatymas nedetalizuoja, koku būdu gali būti tikslinami duomenys. Pavyzdžiui, perkančioji organizacija, įvertinusi tiekėjo pateiktuose duomenyse esančias korektūros ar skaičiavimo klaidas, gali nuspręsti pati atlikti patikslinimus, o į tiekėją kreiptis tik dėl padarytų pataisymų teisingumo patvirtinimo.

Dėl Įstatymo projekto 12 straipsnio. Siekiant tinkamai įgyvendinti Direktyvų nuostatas dėl rimto profesinio pažeidimo ir Europos Sąjungos Teisingumo Teismo 2019 m. birželio 19 d. sprendimą byloje Nr. C-41/18 (toliau – ESTT byla), tikslinamos Įstatymo 46 straipsnio nuostatos, reglamentuojančios tiekėjo pašalinimo iš pirkimo procedūrų dėl rimto profesinio pažeidimo pagrindą.

Direktyvos 2014/24/ES 57 straipsnio 4 dalyje nustatyta, kad perkančiosios organizacijos gali pašalinti arba gali būti valstybių narių įpareigtos pašalinti iš dalyvavimo pirkimo procedūroje ekonominės veiklos vykdytojus, esančius bet kurioje iš minėtoje nuostatoje nurodytų situacijų. ESTT byloje nurodė, kad „iš šios nuostatos formuluotės matyti, kad perkančiosios organizacijos, o ne nacionalinis teismas turi įvertinti, ar ekonominės veiklos vykdytojas turi būti pašalintas iš viešojo pirkimo procedūros.“ Kaip nurodyta Direktyvos 2014/24/ES 101 preambulėje, perkančiosios organizacijos teisė pašalinti konkurso dalyvį iš viešojo pirkimo procedūros visų pirma yra skirta tam, kad ji galėtų įvertinti kiekvieno konkurso dalyvio sąžiningumą ir patikimumą. Jei perkančioji organizacija būtų automatiškai saistoma trečiosios šalies atlikto vertinimo, jai tikriausiai būtų sunku taikant neprivalomus pašalinimo pagrindus skirti ypatingą dėmesį proporcingumo principui. ESTT byloje taip pat pažymėta, kad prieš nuspręsdama pašalinti tiekėją perkančioji organizacija turėtų atsižvelgti į padarytų pažeidimų nereikšmingumą arba į nereikšmingų pažeidimų pasikartojimą.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, Įstatymo projekto 12 straipsnyje keičiamo Įstatymo 46 straipsnio 4 ir 6 dalyse siūloma patikslinti nuostatas, susijusias su tiekėjo pašalinimo iš pirkimo procedūrų dėl rimto profesinio pažeidimo pagrindais. Siekiama nustatyti, kad perkančioji organizacija šalina arba gali pašalinti tiekėją iš pirkimo procedūrų, jeigu tiekėjas yra padaręs rimtą profesinį pažeidimą, dėl kurio perkančioji organizacija abejoja tiekėjo sąžiningumu, ir ši pažeidimą gali įrodyti bet kokiomis tinkamomis priemonėmis, jei nuo pažeidimo padarymo dienos praėjo ne daugiau kaip 1–3 metai. Taip pat Įstatymo projekto 12 straipsnyje keičiamo Įstatymo

46 straipsnio 6 dalyje siūloma atsisakyti konkrečių teisės aktų pažeidimų išvardijimo, nes, siekiant tinkamai įgyvendinti Direktyvos 2014/24/ES nuostatas, Įstatyme negalėtų būti pateiktas baigtinis pažeidimų, kurie laikomi rimtu profesiniu pažeidimu, sąrašas. Pažymėtina, kad Įstatymo projekto 12 straipsnyje keičiamo Įstatymo 46 straipsnio 4 dalies 7 punkte nurodomas privalomas (tuo tarpu minėto straipsnio 6 dalyje – galimas) tiekėjo pašalinimo dėl rimto profesinio pažeidimo iš pirkimo procedūros pagrindas. Vienas iš privalomų tiekėjo pašalinimo dėl rimto profesinio pažeidimo iš pirkimo procedūros pagrindų – tiekėjas neatitinka minimalių patikimo mokesčių mokėtojo kriterijų, nustatytų Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo 40¹ straipsnio 1 dalyje. Siekiant sudaryti tinkamas sąlygas perkančiajai organizacijai nuspręsti dėl tiekėjo pašalinimo iš pirkimo procedūros, Valstybinė mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos turėtų skelbti ir Mokesčių administravimo įstatymo 40¹ straipsnio 1 dalyje išvardytų pažeidimų padarymo datą.

Įgyvendinant Direktyvos 2014/24/ES tikslus ir nuostatas, Įstatymo projekte suteikiama diskrecijos teisė perkančiajai organizacijai, įvertinus turimą informaciją apie rimtą profesinį pažeidimą, dėl kurio ji abejoja teikėjo sąžiningumu, spręsti, ar tiekėją šalinti iš pirkimo procedūros, ar ne. Svarbu pažymėti, kad priemonės, kuriomis perkančioji organizacija gali įrodyti minėto pagrindo buvimą, nėra išimtinai siejamos su teismo ar kitos institucijos sprendimu, o paliekama teisė pačiai perkančiajai organizacijai bet kokiomis priemonėmis įrodyti turimą informaciją. Atkreiptinas dėmesys ir į tai, kad perkančioji organizacija, priimdama sprendimą dėl tiekėjo pašalinimo iš pirkimo procedūros, vertintų tiekėjo pašalinimo iš pirkimo procedūros proporcingumą vertinamam tiekėjo elgesiui.

Taip pat, įgyvendinant Lietuvos Respublikos nacionalinės kovos su korupcija 2015–2025 metų programos įgyvendinimo 2020–2022 metų tarpinstitucinį veiklos plano, patvirtinto 2020 m. lapkričio 4 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 1232 „Dėl Lietuvos Respublikos nacionalinės kovos su korupcija 2015–2025 metų programos įgyvendinimo 2020–2022 metų tarpinstitucinį veiklos plano patvirtinimo“, priemonės, siūlytina Įstatymo projekto 9 straipsnyje keičiamo Įstatymo 46 straipsnio 4 dalį papildyti nauju punktu ir nustatyti, kad perkančioji organizacija pašalina (buvo – „gali pašalinti“) tiekėją iš pirkimo procedūros, jeigu ji bet kokiomis tinkamomis priemonėmis gali įrodyti, kad tiekėjas yra padaręs rimtą profesinį pažeidimą, dėl kurio perkančioji organizacija abejoja tiekėjo sąžiningumu, – draudimo sudaryti draudžiamus susitarimus, įtvirtinto Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatyme, pažeidimą ir jei nuo pažeidimo padarymo dienos praėjo mažiau kaip 3 metai.

Direktyvos 2014/24/ES 57 straipsnyje įtvirtintas ribojimas tiekėjams, kurie galutiniu teismo sprendimu yra pašalinti iš pirkimo ar koncesijos suteikimo procedūros. Tokie tiekėjai negali teismo sprendime nurodytą pašalinimo laikotarpį pasinaudoti reputacijos susigrąžinimo (angl. *self-cleaning*) mechanizmu ir toliau dalyvauti pirkimuose. Siekiant tinkamai įgyvendinti Direktyvos 2014/24/ES nuostatas ir neleisti minėtiems tiekėjams dalyvauti pirkimuose, Įstatymo projekto 12 straipsnyje keičiamas Įstatymo 46 straipsnis pildomas 10 dalimi, kurioje draudžiama tiekėjui teismo sprendime nurodytą laikotarpį pasinaudoti šio straipsnio 9 dalyje nustatyta galimybe, kai jis priimtu ir įsiteisėjusiu teismo sprendimu pašalintas iš pirkimo ar koncesijos suteikimo procedūros. Įvertinus tai, kad teismas priimdamas sprendimą gali nurodyti laikotarpį, kurį tiekėjas šalinamas iš pirkimo procedūrų, atitinkamai pildomos Įstatymo 46 straipsnio nuostatos, nustatančios tiekėjo šalinimo iš pirkimo procedūrų laikotarpį.

Įstatymo projekto 9 straipsnyje keičiamo Įstatymo 46 straipsnio 3 dalyje siūloma nustatyti didesnę (dabar – 50 Eur) galimą įsiskolinimo valstybei sumą, iki kurios tiekėjas galėtų dalyvauti

viešuosiuose pirkimuose. Įvertinus rinkos pokyčius ir tai, kad į minėtą sumą įskaičiuojamos visos valstybei mokamų mokesčių ir įmokų skolos, siūloma sumą didinti iki 200 Eur.

Dėl Įstatymo projekto 13, 23 straipsnių ir Projekto 11, 21 straipsnių. Įvertinus tai, kad perkančiosios organizacijos sprendimai dėl Įstatymo 46 straipsnio 4 ir 6 dalyse nustatytų pašalinimo pagrindų taikymo nėra išimtinai siejami su teismo ar kitos institucijos sprendimais, atitinkamai tikslinamos Įstatymo projekto 13 straipsnyje keičiamo Įstatymo 52 straipsnio (Projekto 11 straipsnyje keičiamo KS įstatymo 63 straipsnio) ir Įstatymo projekto 23 straipsnyje keičiamo Įstatymo 91 straipsnio (Projekto 21 straipsnyje keičiamo KS įstatymo 99 straipsnio) nuostatos. Įstatymo projektu papildoma, kokią informaciją perkančioji organizacija turės skelbti apie tiekėjus, kurie pirkimo procedūrų metu nuslėpė informaciją ar pateikė melagingą informaciją, arba dėl pateiktos melagingos informacijos nepateikė patvirtinančių dokumentų, taip pat apie pirkimo sutarties neįvykdžiusius ar netinkamai ją įvykdžiusius tiekėjus. Pažymėtina, kad turės būti skelbiama informacija ir apie tiekėjų grupės visus narius. Informacija apie tiekėjus, teikusius melagingą informaciją, ar tiekėjus, blogai vykdžiusius ankstesnes pirkimo sutartis, CVPIS skelbiama nuo atitinkamo perkančiosios organizacijos sprendimo priėmimo dienos, tačiau tiekėjui ginčijant šį sprendimą, kartu pateikiama ir informacija apie tai. Siekiant sudaryti sąlygas tiekėjui pasiaiškinti, kodėl informacija apie jį yra skelbiama, Įstatymo projekte siūloma nustatyti teisę tiekėjui Viešųjų pirkimų tarnybos nustatyta tvarka CVPIS pateikti minėtos informacijos paaiškinimą (pavyzdžiui, tiekėjų grupės atveju – paaiškinti, ar dėl savo ar kitų grupės narių skelbiama tokia informacija).

Dėl Įstatymo projekto 16 straipsnio ir Projekto 14 straipsnio. Atliekant pirkimą skelbiamų derybų būdu, perkančioji organizacija pirmiausia prašo tiekėjo pateikti paraiškas dalyvauti pirkime, o paskui pateikti pirminius pasiūlymus. Taigi paraišką gali pateikti kiekvienas suinteresuotas tiekėjas, o pirminius pasiūlymus teikia tik perkančiosios organizacijos pakviesti kandidatai. Tokiu būdu pirkimo procedūra išsiūsi. Pažymėtina, kad tarptautinių pirkimų atveju skelbiamų derybų sąlygos ir vykdymas į nacionalinę teisę perkeltas įgyvendinant Direktyvos 2014/24/ES nuostatas ir negali būti keičiamas. Siekiant paspartinti supaprastintų pirkimų, atliekamų skelbiamų derybų būdu, vykdymą, Įstatymo projekto 16 straipsnyje keičiamame Įstatymo 64 straipsnyje (Projekto 14 straipsnyje keičiamame KS įstatymo 73 straipsnyje) siūloma sudaryti galimybę perkančiajai organizacijai sutrumpinti skelbiamų derybų vykdymą – neprašyti tiekėjų pateikti paraiškų, o iškart pateikti pirminius pasiūlymus.

Dėl Įstatymo projekto 20 straipsnio ir Projekto 18 straipsnio. Sistemiskai įvertinus Direktyvos 2014/24/ES 34 straipsnio nuostatas ir siekiant teisės akto aiškumo, siūloma Įstatymo projekto 20 straipsnyje keičiamame Įstatymo 79 straipsnyje (Projekto 18 straipsnyje keičiamame KS įstatymo 87 straipsnyje) nustatyti, kad taikant dinaminę pirkimų sistemą gautas kandidatų paraiškas perkančioji organizacija turi patikrinti ne ilgiau kaip per 10 darbo dienų terminą nuo paraiškų gavimo dienos. Tačiau, atsižvelgiant į tai, kad paraiškų gali būti labai daug ir perkančioji organizacija gali nespėti jas patikrinti, siūloma nustatyti, kad pirkimo dokumentuose gali būti nustatytas ilgesnis paraiškų, kurios gaunamos iki pirmojo kvietimo teikti pasiūlymus dėl konkretaus pirkimo dinaminės pirkimo sistemos pagrindu, patikrinimo terminas.

Dėl Įstatymo projekto 21 straipsnio ir Projekto 19 straipsnio. Perkančioji organizacija gali įgalinti perkančiąją organizaciją pirkimams organizuoti, pirkimo procedūroms iki pirkimo sutarties ar preliminariosios sutarties sudarymo atlikti, taip pat atlikto pirkimo procedūrų ataskaitai ar skelbimui apie sudarytą pirkimo ar preliminarįją sutartį pateikti. Tačiau pati perkančioji organizacija turi skelbti informaciją pagal Įstatymo 86 straipsnio 9 dalį. Siekiant supaprastinti pirkimų vykdymą, siūloma Įstatymo projekto 21 straipsnyje keičiamo Įstatymo 83 straipsnio

1 dalyje (Projekto 19 straipsnyje keičiamame KS įstatymo 91 straipsnyje) nustatyti, kad perkančioji organizacija gali įgalioti kitą perkančiąją organizaciją paskelbti pirkimo sutartį pagal šio įstatymo 86 straipsnio 9 dalį.

Dėl Įstatymo projekto 22 straipsnio. Įstatymo projekto 22 straipsnio 3 dalyje keičiamo Įstatymo 86 straipsnio 5 dalies 9 punkte siūloma nustatyti galimybę pirkimo sutartį sudaryti ilgesniam kaip 3 metų nuo sutarties įsigaliojimo laikotarpiui, kai įsigyjamos prekės, paslaugos, darbai susiję su Europos žemės ūkio garantijų fondo priemonėmis. Tokiu būdu būtų užtikrinamas paslaugų tęstinumas ir viso programavimo laikotarpio metu būtų galima turėti vienintelį paslaugų teikėją, kuris visiškai atsakytų už visu laikotarpiu teikiamus darbus ir jų atlikimo kokybę. Taip pat manytina, kad galimi paslaugų tiekėjai, žinodami apie ilgalaikę sutartį, galėtų pasiūlyti mažesnę paslaugų teikimo kainą, nei šiuo metu esanti, ir tai leistų sutaupyti dalį biudžeto lėšų. Atkreiptinas dėmesys, kad Europos Komisijos Žemės ūkio ir kaimo plėtros generalinis direktoratas, atlikdamas auditą, pastebėjo, kad paslaugos, susijusios su Europos žemės ūkio garantijų fondo priemonėmis, turi būti perkamos ilgesniam kaip 3 metų nuo sutarties įsigaliojimo laikotarpiui.

Dėl Įstatymo projekto 3 straipsnio 4 dalies, 26 straipsnio ir Projekto 2 straipsnio 4 dalies, 24 straipsnio. Pažymėtina, kad vykdant viešuosius pirkimus svarbu ne tik gerai atlikti pirkimo procedūras, bet ypač daug dėmesio perkančioji organizacija turėtų skirti sutarties vykdymui, t. y. vertinti, ar tikrai įsigijo tą produktą, paslaugas ar darbus, kurių prašyta pirkimo dokumentuose ir nurodyta pasiūlymuose. Siekiant užtikrinti viso pirkimo proceso teisėtumą ir racionalų lėšų panaudojimą būtina skatinti perkančiąsias organizacijas stiprinti pirkimų vidaus kontrolės sistemas. Todėl Įstatymo projekte (Projekte) siūloma nustatyti pareigą perkančiajai organizacijai apibrėžti pirkimų vidaus kontrolės procese dalyvaujančių asmenų, įskaitant asmenį, kuris būtų atsakingas už sutarties vykdymą, jos ar pakeitimų skelbimą, funkcijas, atsakomybę ir atskaitomybę.

Dėl Projekto 6 straipsnio. Įgyvendinant Direktyvos 2014/25/ES nuostatas dėl techninių specifikacijų pateikimo, Įstatymo projekto 6 straipsnyje keičiamą 49 straipsnį siūloma papildyti nauja dalimi ir nustatyti, kad perkantysis subjektas, gavęs tiekėjo prašymą, pateikia prekių, paslaugų ar darbų technines specifikacijas, kurias jis reguliariai nurodo pirkimo sutartyse, arba technines specifikacijas, jeigu pirkime kviečiama dalyvauti reguliariu orientaciniu skelbimu. Tokiu pakeitimu siekiama nustatyti greitesnes ir veiksmingesnes pirkimo procedūras – įpareigoti perkančiuosius subjektus pateikti bent tam tikrą bazinę informaciją apie būsimą pirkimą, apie kurį paskelbta.

Siekiant aiškesnio ir tikslesnio viešųjų pirkimų reglamentavimo Įstatymo projekte ir Projekte atliekami ir kiti techninio pobūdžio pakeitimai.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai, galimos neigiamos priimtų įstatymų pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta

Priėmus Įstatymų projektus neigiamų pasekmių nenumatoma. Įstatymų projektų nuostatos sudarys lankstesnes, paprastesnes ir aiškesnes sąlygas vykdyti pirkimus, palengvins jų atlikimą.

6. Kokią įtaką priimti įstatymai turės kriminogeninei situacijai, korupcijai

Priimti Įstatymų projektai įtakos kriminogeninei situacijai ir korupcijai neturės.

7. Kaip įstatymų įgyvendinimas atsiliieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai

Įstatymų projektų nuostatos paskatins smulkųjį ir vidutinį verslą dalyvauti viešuosiuose pirkimuose, nes pasiūlymų galiojimo užtikrinimas nebebus privalomas visais atvejais.

8. Įstatymų inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus būtina pakeisti ar pripažinti netekusiais galios

Siekiant Įstatymų projektais siūlomus pakeitimus įtraukti į teisinę sistemą, priimti naujų, pakeisti ar pripažinti netekusiais galios galiojančių įstatymų nereikės.

9. Ar įstatymų projektai parengti laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, o įstatymų projektų sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Lietuvos Respublikos terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka

Įstatymų projektai parengti laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos įstatymo, Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo reikalavimų.

10. Ar įstatymų projektai atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus

Įstatymų projektų nuostatos neprieštarauja Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatomis ir atitinka Europos Sąjungos dokumentus.

11. Jeigu įstatymams įgyvendinti reikia įgyvendinamųjų teisės aktų – kas ir kada juos turės priimti

Priėmus Įstatymų projektus, Viešųjų pirkimų tarnyba iki 2021 m. birželio 30 d. turės patikslinti tvarką, pagal kurią CVPIS skelbiama informacija apie tiekėją, kuris pirkimo procedūrų metu nusišė informaciją ar pateikė melagingą informaciją, taip pat informacija apie pirkimo sutarties neįvykdžiusius ar netinkamai ją įvykdžiusius tiekėjus.

12. Kiek valstybės, savivaldybės biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymams įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti

Priėmus Įstatymų projektus, neigiamo ar teigiamo poveikio valstybės biudžetui nenumatoma.

13. Įstatymų projektų rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados

Rengiant Įstatymų projektus buvo organizuojamos grupinės diskusijos su perkančiosiomis organizacijomis, tiekėjais, įgyvendinančiomis institucijomis dėl viešųjų pirkimų supaprastinimo.

14. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiems projektams įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas ir sritis

Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiems projektams įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą: „viešasis pirkimas“, „viešojo pirkimo sutartis“, „pirkimas“, „pirkimo sutartis“ „centrinė perkančioji organizacija“.

15. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai

Įstatymai turėtų būti išversti į anglų kalbą.

Ekonomikos ir inovacijų ministrė
Aušrinė Armonaitė

